

תצוה תשפ"ד: דפיקה בדלת

שמות פרשת תצוה פרק כח

(לג) וְעִשִׂיתָ עַל שׁוּלְיֵי רַמְזֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי עַל שׁוּלְיֵי סָבִיב וּפְעֻמֵי זָהָב בְּתוֹכָם סָבִיב:
(לד) פְּעֻמֹן זָהָב וְרַמְזֵי פְּעֻמֹן זָהָב וְרַמְזֵי הַמַּעֲלֵל סָבִיב:
(לה) וְהָיָה עַל אֶהְרֹן לְשֵׁרֶת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי יְקֻנֵּק וּבְצִאתוֹ וְלֹא יָמוּת: ס

רמב"ן שמות פרשת תצוה פרק כח

ומה שאמר למעלה ונשמע קולו בבואו אל הקדש ולא ימות, הוא על דעתי ביאור למצות הפעמונים, כי מפני שאין בהם צורך בלבישה, ואין דרך הנכבדים לעשות להם כן, לכך אמר כי צוה בהם בעבור שישמע קולו בקדש, ויכנס לפני אדוניו כאלו ברשות, כי הבא בהיכל מלך פתאום חייב מיתה בטכסיסי המלכות, כענין אחשורוש. וירמוז למה שאמרו במסכת יומא ירושלמי (א ה) וכל אדם לא יהיה באהל מועד (ויקרא טז ז), אפילו אותן שכתוב בהן ודמות פניהם פני אדם (יחזקאל א י) לא היו באוהל מועד, על כן צוה להשמיע קולו כמי שיקרא הוציאו כל איש מעלי, ויבא לעבוד את המלך ביחוד, וכן בצאתו, לצאת ברשות, ושיוודע הדבר כדי שיוכלו משרתי המלך לשוב לפניו. ובפרקי היכלות ידוע זה הענין. והנה הטעם שלא יפגעו בו מלאכי אלהים. והזהיר זה בכ"ג למעלתו, וזה טעם לפני ה', כי הוא העובד לפניו שתשרה שכינתו בעבודתו כי מלאך השם צבאות הוא (מלאכי ב ז), כי ההדיוטים (לא) יכנסו בהיכל להקטיר ולהטיב:

רבינו בחיי שמות פרשת תצוה פרק כח

(לה) ונשמע קולו בבואו אל הקדש. קולו של אהרן, כי בבאו אל הקדש בלבישת שמונה בגדים בטכסיס הזה ישמע קולו ותהיה תפלתו מקובלת, ויכלול עוד קולו המעיל בהרעשת הפעמונים, והיה זה מדרך המוסר ולמדה תורה דרך ארץ לאדם הרוצה להכנס לפני המלך שיהיה מקיש בפתח ההיכל תחלה כדי שלא יכנס פתאום, מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא, כי כל הבא בהיכל המלך פתאום הרי זה חייב מיתה בטכסיסי המלכות, כענין שכתוב במלך אחשורוש: (אסתר ד, יא) "אשר לא יקרא אחת דתו להמית", ועוד לטעם אחר כדי שיוודע הדבר שהכהן הגדול רוצה להכנס, ואע"פ שהכל גלוי וידוע אצל השכינה, גם אצל המלאכים משרתי הקדש אשר לפניו, ודבר לא יחד גם מהם, טעם הדבר היה כדי שלא יפגעו בו מן המלאכים הקדושים אשר לפניו אילו היה נכנס פתאום, ולא היה ענין הפעמונים לחדש הודעה לשכינה ולא למלאכים אשר שם, אבל הענין מוכרח כולל תועליות גדולות כי היא אזהרה למלאכים שיפנו מקום לאוהבו של מלך לכבוד המלך כדי שיוכל להכנס ולעבדו ביחוד, ועוד שלא ינזק הכהן בבאו שם פתאום, ועם הסימן הזה יהיו נדחים מפניו ומפנין לו מקום לעבד המלך, ובצאתו גם כן היתה סימן הקריאה כאילו הכהן קורא אותם שישובו לשרת לפניו כבראשונה כי כבר כלה עבודתו והוא יוצא. ואמר "ולא ימות", להורות שאם יבא שם מבלי שישמיע קולו ויכנס פתאום ימות כי המשרתים אשר שם סביב השכינה יפגעו בו, ומבואר דרשו בירושלמי במסכת יומא (ירושלמי יומא א, ה): (ויקרא טז ז) "וכל אדם לא יהיה באהל מועד", אפילו אותם שכתוב בהם: (יחזקאל א, י) "ודמות פניהם פני אדם", לא יהיו באהל מועד, ועל כן נצטוו הכהן שישמיע קול בפעמונים, וכענין שנאמר: (תהלים נה, טו) "אשר יחדו נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברגש". וסימן הקריאה ונטילת רשות זה היה בכל ימות השנה, וזהו שאמר: "ונשמע קולו בבואו אל הקדש", ולא לפני ולפנים, מפני שלפני ולפנים לא היה צריך השמעת קול ולא היה נכנס שם בבגדי זהב אלא בבגדי לבן בלבד, וזו היא מעלתם של ישראל שהכהן הגדול היה נכנס לפני ולפנים ביום הכפורים בלא סימן הקריאה ובלא נטילת רשות.

ר' יוסף בכור שור שמות פרשת תצוה פרק כח

(לה) ונשמע קולו [בבואו]: ולא יבא לפני כגנב במחתרת. ומכאן למדנו דרך ארץ שלא יכנס אדם לביתו של חבירו פתאום, שמה יעשה או יאמר דבר סתר, וכשישמענו בא יסתיר מפניו.

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיב עמוד א

תנו רבנן: שבעה דברים צוה רבי עקיבא את רבי יהושע בנו: בני, אל תשב בגובהה של עיר ותשנה, ואל תדור בעיר שראשיה תלמידי חכמים, ואל תכנס לביתך פתאום, כל שכן לבית חבירך...

תלמוד בבלי מסכת נדה דף טז עמוד ב

מבעי לי' לכדכתיב בספר בן סירא: שלשה שנאתי וארבעה לא אהבתי, שר הנרגל בבית המשתאות, ואמרי לה: שר הנרגן (ואמרי לה: שר הנרגז), והמושיב שבת במרומי קרת, והאוהז באמה ומשתין מים, והנכנס לבית חבירו פתאום. אמר רבי יוחנן: ואפילו לביתו.

רשב"ם מסכת פסחים דף קיב עמוד א

ולא תכנס בביתך פתאום. אלא השמע את קולך להם קודם בואך דילמא עבדי מילתא דצניעותא. [בויקרא רבה] (פכ"א) ר' יוחנן כי הוה עייל לביתא מנענע משום שנאמר ונשמע קולו בבואו אל הקודש:

ויקרא רבה (וילנא) פרשת אחרי מות פרשה כא

ח רבי חנניא בן חכינאי ור' שמעון בן יוחאי הלכו ללמוד תורה אצל ר"ע בבני ברק שהו שם י"ג שנה רשב"י הוה משלח וידע מה בגו ביתיה ר"ח לא הוה שלח וידע מה בגו ביתיה שלחה לו אשתו ואמרה לו בתך בגרה בא והשיאה ואעפ"כ צפה ר"ע ברה"ק = ברוח הקודש = וא"ל כל מי שיש לו בת בוגרת ילך וישיאה ידע מהו אומר קם נסב רשותא ואזל בעי לעייל בגו ביתיה ואשכח דפניא לזוי' אחורי מה עבד אזל ויתב ליה על מליותהון דנשי שמע קלהון דטליותא אמרין בת חנינא מלוי קולתיך וסליק לך מה עשה הלך אחריה עד שנכנסה לתוך ביתו נכנס אחריה פתאום לא הספיקה אשתו לראותו עד שיצאת נשמתה אמר לפניו רבש"ע עניה זו זו שכרה לאחר י"ג שנה שהמתנה לי באותה שעה חזרה נפשה לגופה, אמר רבי שמעון בן יוחאי ד' דברים הקדוש ברוך הוא שונאן אף אני איני אוהבן האוחז באמה ומשתין והמשמש מטתו ערום והאומר דברים שבינו לבין אשתו בפרהסיא והנכנס לביתו פתאום ואין צריך לומר לתוך ביתו של חבירו רב אמר אל תכנס לעיר פתאום ואל תכנס לבית פתאום בתך בגרה שחרר עבדך ותנה לו ר' יוחנן כד הוה סליק למשאל שלמיה דרבי חנינא הוה מבעבע על שום (שמות כח) ונשמע קולו

מסכתות קטנות מסכת דרך ארץ פרקי בן עזאי פרק ג

הלכה ב

ולא יכנס אדם לבית חבירו פתאום, וילמדו כל אדם דרך ארץ מן המקום, שעמד על פתח הגנה, ויקרא לו לאדם, שנאמר ויקרא ה' אלהים אל האדם ויאמר לו איכה. מעשה בארבעה זקנים שהלכו למלכות הפנימית, והיה להם חבר אחד, ופילוסופוס שמו, ואילו הן, רבן גמליאל, ור' יהושע, ור' אלעזר בן עזריה, ור' עקיבא אמר לו ר' יהושע לרבן גמליאל, ר', רצונך נלך ונקביל פני פילוסופוס חברנו, אמר לו, לא. לשחרית אמר לו, ר', נלך ונקביל פני פילוסופוס חברנו. אמר לו, הן. הלך ר' יהושע וטפח על הדלת, והיה פילוסופוס מחשב בלבו ואמר, אין זו דרך ארץ אלא של חכם, פעם שנייה, עמד ורחץ פניו ידיו ורגליו, פעם שלישית עמד ופתח את הדלת, וראה את חכמי ישראל, אילו באין מכאן, ואילו באין מכאן, ואילו הן, רבן גמליאל באמצע, ר' יהושע ור' אלעזר בן עזריה מימינו, ור' עקיבא משמאלו, והיה פילוסופוס מחשב בדעתו ואמר, היאך אתן שלום לחכמי ישראל, אם אומר שלום עליך רבן גמליאל, נמצאתי מבזה חכמי ישראל, ואם אומר שלום עליכם חכמי ישראל, נמצאתי מבזה את רבן גמליאל, וכיון שהגיע אצלם, אמר להם שלום עליכם חכמי ישראל, ולרבן גמליאל בראש. ולא מרבן גמליאל למדנו, אלא מן השכינה למדנו, שנאמר ראיתי את ה' ישב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימינו ומשמאלו.

אלא מתוך האונס. וכל הנך דירושלמי כשנעשו שלא מתוך טענה ידועה. ולפיכך יש לחוש להן שמא נתכוונו שניהם ורגלים לעברה יש מה שאין כאן.

פתחי תשובה אבן העזר סימן כב

סעיף ט (ח) שפתחו פתוח לר"ה. עיין בתשובת רבינו עקיבא איגר ז"ל סי' ק' ובתשובת הגאון בית מאיר שכתב דאיכא למידק מזה הא פתח סתום אפי' אינו נעול והוא פונ' לר"ה או פתוח לחצר והוא עמה ביחוד בהבית הוי יחוד וכן משמע בקדושין פ"א כו' ומה דאיתא בתשוב' הרשב"א סי' אלף רנ"א דאין יחוד עד שיהא הבית נעול במנעל ט"ס היא ע"ש (עמ"ש לעיל סימן י"א סק"ח) אכן ראיתי בתשו' הרדב"ז ח"א סי' קכ"א שהעתיק לשון הרשב"א הנ"ל ולא כתב שט"ס הוא ושם האריך לחלוק על חכם א' שהביא כמה ראיות דיחוד הוי אפי' אין פתח כלל להחדר שמתיחדים שמה והוא ז"ל דחה ראיותיו משום דהא ודאי דבלילה באפילה הוי יחוד אפי' בלא פתח וכן ביום אם הוא תחת מרגלות המטה הוא מקום שאין אדם רואה אותם וכן מה שהזכירו חז"ל חורבה אפילו תימא דהוא בלא פתח ודלת הוי מקום המוצנע וראוי לביאה כיון דלא שכיחי אינשי דעיילי תמן כו' ובזה נדחו כל ראיות החכם ע"ש:

שו"ת בנין ציון סימן קלח

ב"ה אלטאנא, בחדש אייר תרכ"ב לפ"ק.

שאלה - מה שנקרא יחוד עם העריות שאסור מן התורה כמבואר בטוש"ע אהע"ז (סי' כב) אם דוקא אסור להתייחד עם הערו' בחדר שנסגר הדלת או אסור גם כשהדלת מגופה ואינה סגורה.

תשובה - כתב הרשב"א בשו"ת (סי' אלף רנ"א) והגפת דלתות שאמרת אין זה יחוד עד שיהא בית נעול דתרעא טריק בירושלמי שער נעול במנעל /במנעול/ משמע וכדמשמע התם בירושלמי בפ' המדיר דגרסינן התם תרעא טריק סוטה מוגף צריכה וטעמא כל שאינו במנעול ירא הוא שמא יכנוס אחר שלא ברשות וכעין האי עובדא דפרק בתרא דע"ז בי"נ עכ"ל ומזה נראה בפירוש שדעת הרשב"א דלא נקרא יחוד רק בדלת נעול אמנם שדא בי' נרגא הגאון בית מאיר הובא בשו"ת ר' עקיבא סי' ק' וז"ל אמת שם הוא לשון הרשב"א והגפת דלתות שאמרת אין זה יחוד עד שיהא הבית נעול במנעול אבל באמת זהו ליתא כדמוכח מהש"ס דדייקא פ"פ לרה"ר הוא דאין בה משום יחוד ואיכא למידק מיני' הא פתח סתום אפילו אינו נעול והוא פונה לרה"ר או פתוח לחצר והוא עמה ביחוד בהבית הוי יחוד וכן משמע מדאמר רב כהנא שם בקידושין (דף פ"א) אנשים מבפנים ונשים מבחוץ חיישינן משום יחוד ופי' רש"י דשמא יצא אחד מהן ויתיחד עם הנשים הרי אף אם נימא דבחדש שיצא לחדר האנשים שבתוכו יש חשש יחוד וכו' א"ו אפילו בלא סגירת מנעול הוי יחוד וה"נ מוכח מהרא"ש (פ' כיצד) שכ' ונראה דבסתירה לחוד וכו' ובהרשב"א טעות סופר ועיקר כגירסת הב"י וכן העתיקו הפירוש שעל הירושלמי פ' המדיר דהיינו והגפות הדלתות שאסרת אין זה יסוד ע"ש עכ"ל הבית מאיר והסכים עמו הגאון ר' עקיבא אכן בשו"ת מהר"מ מטראני (ח"א סי' רפ"ז) בשו"ת הרדב"ז (חלק א' סי' קכ"א) העתיק דברי הרשב"א כמו שהוא לפנינו אין זה יחוד ולענ"ד הלשון שאסרת אין זה יסוד כמו שהגיהו הבית מאיר קשה להבין דהכי הוי לי' למימר הגפות הדלתות אין זה יסוד לאסור ובאשר שקשה מאוד לפ"ד הגאונים ז"ל להנצל מאיסור יחוד לפעמים שלא בדעת כשתכנוס המשרתת בחדר כשהבעל בבית לבדו שם לתקן צרכי הבית ותגיף הדלת כדרך בפרט בימי החורף ואם יחשב זה יחוד כמעט שאין להנצל מזה לכן ראיתי לבאר הענין.

והנה בתחלה אוסיף ראיות מהגמרא שגם בלא סגירת דלתות מקרי יחוד ותמהני על הגדולים שלא הביאו ראיות הללו דבמגילה (דף י"ד) אמרינן דבורה דכתיב ודבורה אשה נביאה אשת לפידות מאי אשת לפידות שהיתה עושה פתילות למקדש והיא יושבת תחת תומר מאי שנא תחת תומר אמר ר"ש בן אבשלום משום יחוד ופירש רש"י שהוא גבוה ואין לו צל ואין אדם יכול להתייחד שם עמה כמו בבית עכ"ל ודרך דרוש אמרתי למה הקדים שהיתה אשת לפידות דלכאורה קשה מה חשש יחוד היה דהרי אמרינן בקידושין (דף פ"א) בעלה בעיר אין שם יחוד דאשה בעלה משמרה אבל י"ל דאיתא בתנא דבי אליהו (הובא בילקוט) אשת לפידות שהיתה עושה לפידות והיתה שולחת את בעלה להביאם לביהמ"ק בשילה עכ"ל פירוש שעל ידי זה נקראת אשת לפידות שבעלה נקרא לפידות על שם שילוחו ולכן כיון דהרבה פעמים לא

הי' הבעל בעיר שישבה שם הוצרכה לישב תחת תומר משום יחוד וזהו מה דאמר הפסוק ופירש הגמרא מפני שהיתה אשת לפידות שהלך לפעמים לשילה היא ישבה תחת תומר לזון מפני היחוד אכן אי אמרינן דרק בדלת נעול מקרי יחוד למה לה לישב תחת תומר הרי תחת שאר אילן שענפיו מרובים ויש לו צל ג"כ אין יחוד ועוד דאפילו בבית היתה יכולה לזון בלא סגירת דלת אלא ע"כ דכל שנתכסה מן העין אפילו אינו סגור עד שאי אפשר לשום אדם לבא לשם ג"כ מקרי יחוד ועוד ראי' ממה דאמרינן סוכה (דף כ"ה) וליעבדו חופה בסוכה אביי אמר משום יחוד ורבא אמר משום צער חתן ע"ש הרי דשייך יחוד גם בלא סגירת דלת דודאי אין חשש שיתיחד אדם עם הכלה ויסגור הדלת בעדו ועוד דא"כ מה חילוק בין חופה בסוכה ובין חופה בבית אבל באמת מזה מצאנו פשר דבר שרש"י כתב משום יחוד דסתם סוכה היו עושין בגנותיהן ואין דרך ביאה ויציאה שם לרבים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות צרכיו ויתיחד אחר עם הכלה עכ"ל ויש להקשות מה בעי רש"י בזה שהיו עושין סוכה בגנותיהן במקום שאין דרך ביאה ויציאה שם לרבים אלא ודאי כוונתו שרצה לבאר בזה למה דוקא בחופה בסוכה יש חשש ייחוד דאין שייך יחוד במקום שאפשר לבוא שם אדם בכל רגע כיון דיחוד הוא משום חשש זנות כל שמתיראים שיבא אדם ויראה אין חוששין לזה וזה מה שכתב הרשב"א כל שאינו במנעול ירא הוא שמא יכנס אחר שלא ברשות ולכן אם הוא מקום שאין דרך לבוא אחר לשם נחשב כבית נעול ולזה כתב רש"י שבסוכה כיון שהיא בגג ואין דרך רבים לבוא לשם נחשב ג"כ יחוד כמו בבית סגור מה שאין כן אם החופה בבית וכן בדבורה כיון דלפעמים בשעת הדין מוציאים כל אדם לחוץ ומשיירין רק אחד כדאיתא בסנהדרין כשבדקין את העדים יהיה זה יחוד כיון שאין אדם נכנס לשם עד שירצה הדיין אבל בכל מקום שאפשר בכל עת לבוא אדם לשם בלא נטילת רשות לא מקרי יחוד בלא דלת סגור ולכן אין ראי' מהא דאמרינן בקידושין (דף פ"א) אנשים מבפנים ונשים מבחוץ חיישינן משום יחוד דכיון דאנשים לבד ונשים לבד אין דרך לאנשים לבוא לחדר הנשים לכן כשיצא אחד מהן ויתיחד הוי יחוד גמור דאינו מתירא שיבא גם אחר לשם אבל בבית ובחדר שיוצאים ונכנסים תמיד כדרכם לא שייך יחוד בהגפת הדלת בלא סגירה ומזה יש תשובה ג"כ על הראי' שהביא הבית מאיר מהרא"ש ע"ש וגם ממה שהוכיח מדאמרינן בית הפתוח לר"ה אין יחוד דמשמע הא פתוח לחצר יש יחוד לפ"ז אין ראי' רק לדברינו שהכל תלוי אם מתיראים בכל עת שיבא אדם לשם דבפתח הפתוח לרה"ר לעולם מתיראים אבל בבית הפתוח לחצר פעמים מתיראים ופעמים לא כפי ענין הדיורים שם ולכן כללא כ"ל לנקוט פתח פתוח לרה"ר דבזה לעולם אין יחוד וכמו כן ודאי שייך יחוד אפילו בלא סגירת דלת בחדר בעלי דומיא דסוכה כמו שכתב רש"י במקום שאין דיורים בבית וכדומה אבל בחדר שבכל רגע יכול לבא אדם לשם אין יחוד בלא דלת סגור וא"צ להג' בדברי הרשב"א שהרי החצר מטרה הי' פתוח ליוצאים ובאים אע"פ שהגיפו הדלתות כמש"כ הרשב"א שם שאינה נחבשת ביד הכותב אדרבא מתירא מן המלך שמא תזעק ויתפש עלי' עכ"ל הרי שהי' אפשר לאחריים לבא לשם אם תזעק לתפשו לכן כתב שאין יחוד בלא סגירת הדלת שמתירא בלא סגירה שמא יכנס שם אדם אפילו שלא ברשות ואפילו לא תזעק ועל כן כל כה"ג שמתיראים המתיחדים שיבא אדם לשם בלא נטילת רשות לא נקרא יחוד בלא סגירת הדלת, כנלענ"ד, הקטן יעקב.

תשובות והנהגות כרך ב סימן תרנז

שאלה: איסור ייחוד ב"ביבי סיטער" (שומרת הילדים)

מצוי שהאשה יוצאת בערב מביתה לשעה שעתיים וכו', וכדי לא להכביד על בעלה לשמור על הילדים בבית, שוכרת היא "ביבי סיטער" נערה אפילו דתית מאד כדי שתטפל בילדים, אבל יש לדעת שבזה מכשילה אותו באיסור ייחוד החמור מאד ר"ל, שנמצא עם הנערה, ורק אם יש בבית עוד שני ילדים מגיל חמש או שש שמצילים בלילה מאיסור ייחוד דחשיב יחוד עם שלשה דשרי (רמ"א אבה"ע כ"ב ס"ה).

והנה מדין אשתו בעיר לדעתי אין להתיר, וכמו שביארנו במקום אחר, ובפרט כאן שהאשה עזבה את הבית עד שעה מסוימת ולא תחזור קודם, ואף אם הפתח לא נעול אלא סגור, הואיל והיום אין נכנסים לבית חבירו בלי דפיקה אין להתיר, ולדעתי ראוי למנוע הדבר, ודעת גדולי הפוסקים דבפנויה יש איסור ייחוד דאורייתא מפני שהיא נדה, ולכן הוריתי שאין להאשה לעזוב את הבית בלילה כה"ג אלא אם כן יהיו אחד התנאים הבאים:

א) הדלת תהיה פתוחה ממש עם אור חזק ב"הול" ובחדר שנמצא האיש יהיה ג"כ פתוח ומואר, דבכה"ג מפחד האיש שעלולים ליכנס, (ולדעתי עיקר ההיתר בזה בחדרים הסמוכים ממש לדלת הכניסה ולא בקומה נוספת כי לא חייש שיעלו במדריגות ואין להקל בזה).

ב) למסור לשכן מפתח ולומר לו שיכול ליכנס כל הזמן מבלי לדפוק בדלת וכבר עשה כן כמה פעמים, ואם רואה שהאשה מאחרת לבוא צריך למסור לשני שכנים, כל אחד מהדרכים הנ"ל מועיל וכ"ש דעדיף בשניהם ובמק"א דנתי לאסור באדם המסיע את ה"עוזרת" לביתה דרך רחובות צדדיים בשעה מאוחרת כשאינ אנשים, שראוי לחוש לאסור ייחוד, אא"כ תסע אשתו עמו.

בכל אופן בביבי סיטער קבועה בביתו בתמידות אף כשאינ איסור יחוד וכדלעיל, כבר עוררו על כך שהביא ח"ו למכשולים חמורים, ויש פוסקים שבלבו גם בה אין היתר דפתח פתוח, וע"כ צריך להרחיק מזה.

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן סה

ד. פתח לרה"ר כשהדלת נעולה.

בפתח פתוח לרה"ר כבר בארתי דאפילו נעולה הדלת כדרך כל הדלתות שדרך כו"ע בכרכים לנעול מבפנים מצד שמירה, כיון שדרך כו"ע דכששומעין מי שנוקף על הדלת או שמצלצל על הפעמון שנעשה לכך בא מי שבפנים ושואל מי הוא וכששומע שהוא מהמכירים ואפילו אינו מכירו ממש פותח כשמבין שהוא סתם איש מרובא דרובא אינשי, ליכא איסור יחוד כשהוא בזמן שבאין סתם אינשי לבית אף כשלא הודיעו קודם, דמרתתי שמא ינקוף מי שהוא על הדלת ויהיה מוכרח לפתוח תיכף. אבל בזמן שאין דרך אינשי לבא, או במקום שלא שכיחי אינשי לבא איכא איסור יחוד כשהדלת נעולה, ורק בפתוח ממש ליכא גם אז איסור יחוד דמאחר דקיל ליכנס מירתתי אף מיחידים.
ה. פתח פתוח לרה"ר בלילה.